

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2024-2025 3/6 семестр
-----------------------------	-----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової та дошкільної освіти, управління закладами освіти
Освітня програма	013 Початкова освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 6 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 120 Вид контролю: іспит
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Депчинська Іветта Аттілівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової та дошкільної освіти, управління закладами освіти E-mail: depcsinszka.ivett@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Педагогіка, Методика навчання природничої освітньої галузі.
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	<i>Анотація</i> Нові тенденції розвитку освіти України поставили перед вищою школою ряд важливих завдань і зумовили певні зміни в організації та змісті праці вчителя, пошуки новітніх технологій навчання, що у свою чергу висуває нові вимоги до фахової підготовки вчителів початкової школи. «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» як навчальний предмет має потужні можливості для реалізації завдання розвитку пізнавальних процесів. Саме на змісті цього курсу розширюються елементарні знання учнів про предмети і явища природи та соціуму; розкриваються в доступній формі

зв'язки між неживою та живою природою та вплив людини на природу; виховається шанобливе ставлення до Батьківщини; формуються вміння відрізняти істотне від неістотного, виробляються практико-зорієнтовані вміння і навички.

Мета дисципліни

Забезпечити майбутніх учителів початкових класів знаннями теоретично обґрунтованих і практично перевірених шляхів і методів навчання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» за допомогою новітніх технологій; розвинути в студентів уміння застосовувати теоретичні положення в практиці викладання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» та уміло використовувати новітні технології у початковій школі; прищепити навички добору і використання найбільш раціональних й ефективних новітніх технологій викладання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі»; дати уявлення про систему цінностей, соціально прийнятих норм поведінки та норм безпечної поведінки в соціальному середовищі, про нові компетентності.

Інтегральна компетентність: здатність компетентно розв'язувати різноаспектні комплексні задачі і проблеми психолого-педагогічного характеру в галузі початкової освіти, керуючись принципами толерантної комунікації, культурної і міжкультурної взаємодії, творчої, креативної й інноваційної професійної діяльності у виробничих ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Навички застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.

ЗК13. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК14. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК16. Здатність до оволодіння сучасними знаннями для самовдосконалення й розвитку загальної та професійної культури.

Фахові компетентності:

ФК-5. Здатність застосовувати інноваційні технології в

	навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. ФК-7. Здатність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування. ФК-8. Здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організовувати їхню самостійну, пошукову роботу, розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності; організовувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між учасниками освітнього процесу. ФК-9. Здатність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з педагогічних дисциплін, предметних методик. ФК-10. Здатність надавати методичний супровід освітньої діяльності початкової школи, застосування новітніх методик у початковій школі, здатність використовувати досягнення педагогічної науки та практики в освітній діяльності. ФК 13. Здатність генерувати нові ідеї та креативність у професійній сфері; супроводжувати впровадження в освітню програму нових методів навчання в початковій освіті угорськомовних меншин; взаємодія з соціальними інститутами, зокрема з іноземними, щодо створення системи забезпечення якості освіти; здатність до вивчення потенційних можливостей і специфічних культурних потреб учнів, реалізації індивідуальних програм супроводу. Програмні результати навчання: ПРН-2. Знати нормативно-правові документи, що регламентують діяльність закладу загальної середньої освіти; напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вчителя початкової школи, функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу; обсяг і функції роботи вчителя початкової школи; принципи адміністрування та управління; умови і передумови функціонування закладу загальної середньої освіти. ПРН-4. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти за напрямками, обумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи. ПРН-5. Володіти знаннями про організацію методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; уміннями організовувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів. ПРН-6. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку
--	--

	технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу в закладі загальної середньої освіти; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес. ПРН-7. Володіти уміннями і навичками забезпечення організації освітнього процесу в навчальному закладі загальної середньої освіти з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу в умовах двомовного середовища. ПРН-8. Демонструвати уміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу вчителям за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, готувати й проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та інші заходи методичного спрямування. Організовувати роботу методичного об'єднання, методичної ради загальноосвітнього навчального закладу. ПРН-12. Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи, інспектора, уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід. ПРН-15. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету. ПРН-16. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПРН-18. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності. Основні теми дисципліни: Змістовий модуль 1. Тема 1. Теоретичні й методичні основи компетентнісного підходу як засобу досягнення освітніх завдань початкової школи. Тема 2. Ключові компетентності та їх реалізація в навчальному курсі «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Тема 3. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів. Змістовий модуль 2. Тема 4. Сучасний урок як виклик часу. Особливості викладання навчального курсу «Методика навчання громадянської та
--	--

	історичної освітньої галузі». Тема 5. Формування цілісного уявлення про навколишній світ і основ екологічної грамотності. Тема 6. Виховна робота з курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» у структурі позаурочної діяльності. Змістовий модуль 3. Тема 7. Проектна діяльність на уроках навчального курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Тема 8. Сучасні методи навчання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Дидактична суть методів навчання. Тема 9. Інноваційні технології навчання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Тема 10. Оцінювання освітніх результатів молодших школярів.																																
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Шкала оцінювання: національна та ECTS <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0–34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr><tr><td>0–34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																														
90–100	A	відмінно	зараховано																														
82–89	B	добре																															
75–81	C																																
64–74	D	задовільно																															
60–63	E																																
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																														
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни																														
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни																														

	Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
	Змістовий модуль 1. Тема 1. Теоретичні й методичні основи компетентнісного підходу як засобу досягнення освітніх завдань початкової школи. Тема 2. Ключові компетентності та їх реалізація в навчальному курсі «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Тема 3. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів.	10	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.
	Тема 3. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів. Змістовий модуль 2. Тема 4. Сучасний урок як виклик часу. Особливості викладання навчального курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі».	10	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній

	Тема 5. Формування цілісного уявлення про навколишній світ і основ екологічної грамотності. Тема 6. Виховна робота з курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» у структурі позаурочної діяльності.		діяльності.
	Змістовий модуль 3. Тема 7. Проектна діяльність на уроках навчального курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Тема 8. Сучасні методи навчання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі». Дидактична суть методів навчання. Тема 9. Інноваційні технології навчання курсу «Методика навчання громадянської та історичної	10	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

	освітньої галузі». Тема 10. Оцінювання освітніх результатів молодших школярів.		
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та семінарські заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з інтегрованого курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі» застосовуються такі методи: - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; - методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат, есе; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз. <i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ Методичне забезпечення • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; • плани-конспекти лекцій, практичних занять; • індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів; • мультимедійні презентації до навчальних занять; • навчальні відеофільми, відеофрагменти уроків, виховних заходів у закладах освіти.		
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	<i>Нормативно-правова база</i> (Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України) Основна література: 1. Боренько Я. Громадянська освіта в Україні: https://rpr.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/171108_citizenshi		

	p-education-Ukraine-ukr_YB.pdf 2. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : – Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. — 128 с. 3. Гільберг Т.Г. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2019. 256 с. 4. Гільберг Т.Г. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2020. 240 с. 5. Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf 6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с. 7. Тимофєєва І. Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»: (природнича освітня галузь). Навч.-метод.посібник для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта. Маріуполь: МДУ, 2022. 124 с. 8. Alsós tanítói kézikönyv a környezetismeret tantárgy tanításához [elektronikus dok.] : Tanulni élmény! Komplex alapprogram / szerk. Homoki Erika ; [közread. az] Eszterházy Károly Egyetem. 9. Homoki Erika. Alsós tanítói kézikönyv a környezetismert tantárgy tanításához. Eger, 2018. 132 o. 10. Környezetismeret 2. Tankönyv (2020). Oktatási Hivatal. 11. Környezetismeret 4. tankönyv (2012). Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet. 12. Laár Györgyi – Tóth Erzsébet – Tóthné Mess Erika (2012). Környezetismeret 2. Tankönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet. 13. Lénártné Póta Erzsébet – Tóth Erzsébet (2016): Környezetismeret 1. Tankönyv, Műszaki Könyvkiadó, Budapest Інформаційні ресурси 14. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.), зі змінами 2019 р. Про вищу освіту https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18) 15. Державний стандарт початкової освіти (2018 р.) / Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhenniyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti 16. Концепція «Нова українська школа» (2016 р.) /Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти /
--	--

	Міністерство освіти і науки України. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf. 17. Концепція розвитку педагогічної освіти (2018 р.) / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti 18. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [електронний ресурс]. - Режим доступу до документа: http://www.info-library.com.ua/books-text-6601.html
--	---